

Borås Mekaniska Gummiväveri

Borås Mekaniska Gummiväveri AB grundades 1895 av fabriköerna Gustaf och Victor Rydin samt Frans Åkerlund. Tillverkningen omfattade till en början skoresårer och gummiband men utvidgades 1898 till att omfatta även hängslen, damskärp och dylikt. Fabriken som år 1907 hade ett 70-tal anställda var försedd med 32 vävstolar, 25 hjälpmaskiner och ett eget appreturverk. År 1912 drabbades fabriksanläggningen av en omfattande brand som till stora delar ödelade fabriken. Den återuppbyggdes dock omedelbart i sin helhet. 1924 bildades dotterbolaget Fox Fabrikers AB av Nils Orstadius. Dotterbolaget som 1938 fick nyuppförda lokaler intill gummiväveriet tillverkade hängslen, ärm- och strumphållare, korsetter, bysthållare etc. under varumärket "Fox".

De båda företaget inköptes senare av Abecita AB och kom att ingå i Swegmarks fabriks AB. Tillverkningen bedrevs dock under tidigare firmanamn. Verksamheten lades ned 1978. Byggnaderna hyrs idag ut till Älvsborgsteatern samt en reklamfotostudio. Ett antal mindre företag med olika inriktning hyr också lokaler i byggnaderna.

Den första byggnaden uppfördes 1895 som kombinerad fabriks- och kontorsbyggnad i rött tegel efter ritningar av arkitekt Lars Kellman. Byggnaden var en för arkitekt Lars Kellman typisk fabriksbyggnad i 2½ våning. Den var dock förhållandevis liten (22 m lång, 32 m bred, 16 m hög). Redan 1897 utvidgades anläggningen med en vinkelställd del mot sydväst varvid den ursprungliga byggnadens karaktäristiska gavel mot väster revs. Den nya delen anslöt helt till den befintliga byggnaden vad gäller stil och höjd. Även nytillskottet ritades av Lars Kellman.

Efter utbyggnaden användes anläggningen på följande sätt: I källaren fanns lager för "från England importerad gummitråd". Bottenvåningen innehöll kontor, lager, appretur samt konfektionsavdelning i den äldre delen medan den nya delen utnyttjades som lager och packrum.

Hela den andra våningen utgjordes av en stor oindelad vävsal som markerades i fasaden med stora småspröjsade fönsterytor. Vindsvåningen användes som garnlager. En brand ödelade anläggningen år 1912 men redan 1913 stod byggnaderna klara att tas i bruk igen. När byggnaderna återuppfördes 1913 gjordes det efter ritningar av arkitekt Lars Kellman. Enligt ritningarna skulle byggnaderna "återställas med fasaderna oförändrade". År 1916 byggdes den andra av de ursprungliga gavlarna bort när en fabriksbyggnad uppfördes i det intilliggande kvarteret Serapis 3. Anläggningens ångpannehus och skorsten har rivits i etapper och idag finns endast en mindre del kvar utmed gårdsfasaden på byggnaden. Bortsett från rivningen av ångpannehuset har endast små förändringar gjorts i byggnaden sedan den återställdes efter branden 1912. Byggnaden är en exteriört mycket välbevarad representant för de industribyggnader som uppfördes under den första industrialiseringsperioden före sekelskiftet. Byggnaden har bearbetade tegelfasader med en detaljrik taklist och en gördelgesims samt sockelgesims. Den avslutas med ett grönt plåttäckt sadeltak.

Foto Glenn Murberg 20150801

Byggnaden utmed Fabriksgatan uppfördes 1938 efter ritningar av arkitekt Gösta Planck. Den har fyra våningar samt indragen vindsvåning och fönsterförsedd källare. Byggnaden utnyttjades ursprungligen på följande sätt: I källaren fanns flätsal samt garnlager och transformatorrum. Bottenvåningen användes i sin helhet som lager. Andra våningen inrymde strykrum, pressning samt lager. En mindre avskild yta på denna våning fungerade som reparationsverkstad innehållande snickerimaskiner. Tredje och fjärde våningen fungerade som sysalar medan vindsvåningen innehöll tillskärning.

Byggnaden är en representant för en relativt tidig funktionalistisk stiltradition. Dess fasader domineras av stora fönsterytor och slätputsade fasadytor i en mörk gul färg som sannolikt är den ursprungliga kulören. Den indragna vindsvåningen har grönfärgade putsfasader som ansluter till den gröna plåt som täcker taket och de exponerade delarna av byggnadens

brandgavel mot väster. Byggnaden står oförändrad sedan uppförandet och den är en av stadens absolut bäst bevarade fabriksbyggnader i utpräglad funktionalistisk stil.